

Margo Trappenburg

Cursus realiteitszin

Het was een heerlijk WRR-rapport: *Weten is nog geen doen*. Een realistisch perspectief op zelfredzaamheid. We konden er uit leren dat mensen vaak slordig zijn, fouten en foutjes maken, minder goed nadenken als ze verdriet hebben of gestresst zijn, en dikwijls onvoldoende doorzettingsvermogen hebben. Mensen weten wel wat goed voor ze is, maar ze doen het niet altijd. Het allerfijnst waren de slothoofdstukken, want daarin werd onthuld dat het hier niet gaat om afwijkingen waarmee een deel van de bevolking worstelt (zoals ADHD, dyslexie of dyscalculie). Feilbaarheid, onvermogen en wilswakke zijn algemeen menselijke eigenschappen waar de meeste burgers mee behept zijn. Het is normaal om zo te zijn. We hoeven het van de WRR ook niet af te leren, want deze eigenschappen zijn maar heel beperkt maakbaar. Politici en beleidsmakers die zelf geen last hebben van menselijke feilbaarheid en kwetsbaarheid moeten zich gaan verdiepen in de natuur van gewone mensen, om te voorkomen dat beleid wordt gemaakt voor superbürgers. Een soort cursus realiteitszin.

Een uitstekend plan en ik wil hier direct een vervolgcursus aan koppelen, waarin beleidsmakers en politici nog meer leren over gewone mensen. Anders dan politici en anders dan vele BN'ers zijn gewone burgers geen multitalenten. Ze hebben een studie gevolgd, ze zijn opgeleid tot een bepaald beroep, en ze zitten niet te wachten op een 'Heel Nieuwe Uitdaging'. Ze willen lekker het werk blijven doen waar ze voor hebben geleerd en wat ze goed kunnen, en dan willen ze op zeker moment met pensioen.

Anders dan politici en anders dan vele BN'ers, zijn gewone mensen op enig moment gewoon moe. Ze zouden zich daarover heen kunnen zetten en bijvoorbeeld een burgerinitiatief kunnen beginnen in hun gemeente om psychiatrische patiënten op te vangen, afval te scheiden of het stadspark te verfraaien, maar de harde werkelijkheid is dat ze hun dagelijkse routine (werk, partner, gezin, huishouden, administratie) pittig genoeg vinden. Anders dan politici en anders dan sommige BN'ers (denk aan Heleen van Royen, die haar dementerende moeder in huis nam en daar ook nog een film over maakte) krijgen veel gewone burgers het spaans benaauwd bij de gedachte dat ze hun leven lang zullen moeten zorgen. Eerst voor je kinderen, dan voor je ouders, de buurvrouw en kwetsbare stadsgenoten en dat steeds maar door, totdat je zelf aan de beurt bent om verzorgd te worden.

Levenslang leren, werken en zorgen. Voor veel politici is dat een wenkend perspectief; voor veel burgers is het een schrikbeeld.

Margo Trappenburg is hoogleraar Grondslagen van het Maatschappelijk Werk aan de Universiteit voor Humanistiek en hoofddocent Bestuurs- en Organisatiewetenschap aan de Universiteit Utrecht.